

Ordlista

Ordlistan tar upp ord som förekommer i lagarna eller är vanliga i arbetet för jämställdhet och mångfald. En del ord kan ha en annan betydelse i ett annat sammanhang än här.

Ordlistan finns även i pdf-format.

[Ordlista kring demokrati och mångfald](#)

Begrepp	Förklaring
Annan kränkande behandling	Begreppet finns i Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Det avser trakasserier av ett barn eller en elev som inte beror på etnicitet, funktionshinder, kön, sexuell läggning eller religion. Det kan exempelvis vara mobbning på grund av klädstil eller utseende.
Aktiva åtgärder	Att inom verksamheten arbeta målinriktat för att aktivt främja exempelvis jämställdhet på arbetsplatsen. Aktiva åtgärder kan till exempel vara att åtgärda löneskillnader eller utbilda all personal i diskrimineringslagstiftningen.
Barn	När det står barn i Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (2006:67) menas de barn som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnomsorg enligt skollagen.
DFL	Förkortning för Lagen om förbud mot diskriminering. Lagen skyddar mot diskriminering på grund av kön, etnicitet, funktionshinder, religion och sexuell läggning när det gäller varor, tjänster och bostäder. Till varor, tjänster och bostäder räknas försäkringskassan, arbetsförmedlare m. fl.
Direkt diskriminering	Du behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och detta har samband med din etnicitet, ditt funktionshinder, ditt kön, din religion eller din sexuella läggning.
Diskriminering	En person som behandlas sämre än någon annan genom att tillämpa en regel, en bestämmelse eller ett förfaringssätt som missgynnar en grupp av personer med en viss etnicitet, funktionshinder, kön, religion eller sexuell läggning.
Diskrimineringsbyrån Uppsala (DU)	En antidiskrimineringsverksamhet som erbjuder gratis råd, stöd och medling. Arbetar förebyggande med information och utbildning och arbetar med samtliga diskrimineringsgrunder. Huvudman: Uppsala föreningsråd.
Diskrimineringsombudsmannen (DO)	Ombudsmannen mot diskriminering på grund av etnicitet, religion eller annan trosuppfattning. DO är en myndighet och hit kan en person anmäla om denne upplever sig diskriminerad i arbetslivet, högskola, skola eller

	exempelvis försäkringskassan (läs mer under DFL). Den diskriminerande handlingen som anmäls ska ha samband med etnicitet, religion eller annan trosuppfattning.
DO	En förkortning för Diskrimineringsombudsmannen. Se beskrivning ovan.
Elev	I lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever menas med elev den som utbildas eller söker utbildning enligt skollagen (1985:1100).
Etnisk tillhörighet	Att någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.
Funktionshinder	Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Denna begränsning beror på en skada eller en sjukdom som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Exempelvis dyslexi, autism och Aids.
Handikappombudsmannen (HO)	Ombudsmannen mot diskriminering på grund av funktionshinder. HO är en myndighet och hit kan en person anmäla om denne upplever sig diskriminerad i arbetslivet, högskola, skola eller till exempel vid ett restaurangbesök. Den diskriminerande handlingen som anmäls ska ha samband med funktionshinder.
Handisam	Handisam - Myndigheten för handikappolitisk samordning - har regeringens uppdrag att verka samordnande och pådrivande i svensk handikappolitik. Handisam påskyndar utvecklingen mot ett samhälle där alla kan delta jämlikt oavsett funktionsförmåga
HO	HO är en förkortning av Handikappombudsmannen. Se beskrivning ovan.
HomO	HomO är en förkortning för Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning. Se beskrivning nedan.
Huvudman	Den som är högst ansvarig för en verksamhet. Det kan till exempel vara kommunen, chefen eller ägaren till en affär.
Indirekt diskriminering	Du får inte samma möjligheter som någon annan på grund av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt men som egentligen missgynnar personer med visst kön, viss etnisk tillhörighet, visst funktionshinder, viss religion eller viss sexuell läggning. Det är inte indirekt diskriminering om det finns ett bra skäl för bestämmelsen.
Integration	Ett tillstånd av samexistens som innebär jämlikhet, samförstånd och respekt mellan människor med olika kulturell, ekonomisk och social bakgrund. I ett integrerat samhälle har alla likvärdiga möjligheter att utvecklas och förverkliga sina livsprojekt.
Jämlikhet	Ett vidare begrepp som handlar om förhållandet mellan

	<p>individer och mellan grupper i samhället. Det betyder att jämställdhet är en av flera viktiga jämlikhetsfrågor. Både jämställdhet och jämlikhet är ideal som utgår ifrån alla människors lika värde.</p>
JämO	<p>En förkortning av Jämställdhetsombudsmannen. Se beskrivning nedan.</p>
Jämställdhet	<p>Ett ord som används när man talar om förhållandet mellan män och kvinnor. Med jämställdhet avses kvinnors och mäns lika rättigheter och skyldigheter inom livets alla väsentliga områden (t. ex. arbete, utbildning, vård av barn och hem och delta i samhället).</p>
Jämställdhetsombudsmannen	<p>JämO är en statlig myndighet som övervakar att kvinnor och män har lika rättigheter oavsett kön. JämO ser över rättigheterna i arbetslivet, i högskolan, inom skolväsendet samt inom vissa andra områden, till exempel när man tagit del av tjänster, arbetsmarknadspolitisk verksamhet eller socialförsäkringen. Man kan också anmäla till JämO om man anser att man har blivit orättvist behandlad i samband med sin föräldraledighet.</p>
Jämställdhetsplan	<p>En årlig plan för hur en arbetsgivare tänker arbeta enligt jämställdhetslagen för att få en jämställd arbetsplats. Kravet gäller alla arbetsgivare som har tio eller fler anställda.</p>
Kön	<p>Biologiskt kön</p>
Könsidentitet	<p>Upplevd könstillhörighet</p>
Likabehandlingsplan	<p>Inom skola och högskola ska en likabehandlingsplan finnas.</p>
Mångfald	<p>Att vara öppen för att människor är olika. Det är inte olikheterna i sig utan samspelet dem emellan som gör mångfalden till en framgångsfaktor. Det handlar om att ta vara på resurser hos varje individ. Konkret innebär det att se hela människans kompetens, oberoende av faktorer som kön, etnisk bakgrund, funktionshinder och sexuell läggning.</p>
Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO)	<p>Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning förkortas HomO. HomO är en statlig myndighet som övervakar att alla människor har lika rättigheter oavsett sexuell läggning. Hit kan en person anmäla om denne känner sig diskriminerad i arbetslivet, högskola, skola eller inom något av de områden som skyddas av lagen om förbud mot diskriminering, exempelvis varor, tjänster och bostäder.</p>
Personal	<p>I lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever menas med personal anställda och uppdragstagare i utbildning eller annan verksamhet.</p>
Preskriptionstid	<p>Den tid en person har på sig att anmäla något och som en händelse är möjlig att använda som bevis i domstol.</p>

	Preskriptionstiden räknas ibland från det att exempelvis facket får veta vad som har hänt.
Repressalier	Trakasserier som beror på att en person har gjort en anmälan om diskriminering eller deltagit i en utredning om diskriminering på exempelvis sin arbetsplats. En repressalie kan till exempel vara att den personen inte får samma möjligheter att delta i utbildning som sina arbetskamrater eller får en sämre löneutveckling.
RFSL	Riksförbundet för sexuellt likaberättigande. Ett förbund som arbetar för att bisexuella, homosexuella och transpersoner ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter som heterosexuella.
Sexuell läggning	Bi-, hetero- och homosexuell. Att bli kär i personer av motsatt eller samma kön, eller både och.
Sexuella trakasserier	Ett ovälkommet uppträdande av sexuell natur som kränker en persons värdighet.
Tillgänglighet	Att göra en miljö tillgänglig för alla oavsett funktionsförmåga. Det kan till exempel vara att sätta in en hörslina i konferensrummet.
Trakasserier	Ett uppträdande som kränker en persons värdighet, och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (etnicitet, funktionshinder, kön, religion och sexuell läggning) eller är av sexuell natur.

Uppgiftslämnare: [Hooshang Bazrafshan](#)